

Projecttitel	Fieldlab Maatschappelijk duurzame logistiek
Project-omschrijving	<p>Aanleiding</p> <p>Dit project levert een bijdrage aan de volgende hoofdthema's van de Brede Welvaart:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materiële welvaart en economisch kapitaal (BRP, duurzame bedrijfsvoering) • Milieu en natuurlijk kapitaal (bebouwd terrein, emissies, hernieuwbare energie) • Arbeid en vrije tijd • Wonen en leefbaarheid <p>De regio's Midden- en West Brabant hebben een enorme opgave om de brede welvaart in de regio te verbeteren. Toegenomen materiële welvaart zorgt o.a. voor een hogere belasting van het milieu. Zo is bijvoorbeeld de concentratie fijnstof voor het eerst in jaren niet afgenomen (Brede Welvaartsindicator Rabobank en Universiteit van Utrecht, 2019). De impact van de groei van economische activiteiten zoals logistiek op het milieu en de leefbaarheid moet en kan verder gedempt worden om bij te dragen aan verbeterde brede welvaart. Het fieldlab Maatschappelijk Duurzame Logistiek levert een bijdrage aan het verbeteren het arbeidsklimaat, de leefbaarheid en het milieu. Het verhogen van productiviteit en terugdringen van emissies en fijnstof in de logistiek gaan hand in hand met behoud van duurzame werkgelegenheid, groei van hoger opgeleid personeel en innovatieve mkb-bedrijven.</p> <p>De regio Midden-Brabant is sinds 2019 vier maal op rij verkozen tot logistieke hotspot van Nederland. West-Brabant eindigt de afgelopen jaren steevast in de top 3 van deze jaarlijkse verkiezing. Midden-Brabant bijvoorbeeld, kent 13% werkgelegenheid in logistieke functies, en de toegevoegde waarde van de sector in de regio is circa 2,4 miljard euro— ongeveer 15% van het bruto regionaal product. In de regio zijn logistieke ondernemingen gevestigd met een regionale, nationale en Europese marktoriëntatie. De sector bestaat voor een belangrijk deel uit mkb- (familie)bedrijven met een sterke regionale binding. Het aantal familiebedrijven is de laatste tientallen jaren flink gedaald als gevolg van schaalvergroting in de sector. Met name innovatieve familiebedrijven maken een cruciaal onderdeel uit van het regionale ecosysteem en hebben een leidende rol t.a.v. een collectieve regionale aanpak van verschillende transities, die de logistieke sector fundamenteel gaan veranderen. Drie transities in het bijzonder zullen een grote impact hebben op de sector.</p> <p>Als eerste de arbeidsmarkttransitie, waarbij verwacht wordt dat tot 2030 circa 7.000 nieuwe mensen nodig zijn voor werk in de logistiek. Dit komt gedeeltelijk door vergrijzing, maar ook doordat er andere competenties gevraagd worden door o.a. robotisering, automatisering en dataficering. Logistieke bedrijven ervaren nu al tekorten. Bovendien gaat de algehele beschikbaarheid van personeel op de arbeidsmarkt afnemen. Hierdoor zal de nu beoogde groei aan arbeidsplaatsen moeten worden omgezet in een productiviteitswinst. Dit sluit aan bij het hoofdthema Arbeid in de Brede Welvaart.</p> <p>Ten tweede vraagt de energietransitie om een overgang naar gebruik van duurzame energie. Bedrijven zullen steeds meer gestimuleerd en gedwongen worden om duurzamer te produceren en vervoeren, en hiertoe hun (fossiele) energieverbruik te reduceren. Verladers gaan in contracten meer eisen van logistieke partijen op dit vlak.</p>

Ten derde is de ruimte die logistiek inneemt maatschappelijk steeds minder acceptabel. De regio Midden-Brabant telt ongeveer 3,2 miljoen vierkante meter aan logistieke bedrijfsruimte, in de volksmond vaak aangeduid als 'dozen'. De druk op andere planologische keuzes neemt toe, niet alleen door schaarste van grondgebruik, maar ook doordat veel van de locaties architectonisch en qua ruimtelijke inpassing arm zijn opgezet.

Deze drie transities hebben grote gevolgen voor de logistieke bedrijven in de regio, en vragen om een **nieuwe blik op productiviteit**: productiviteit per gewerkt uur, productiviteit per gebruikte hoeveelheid (fossiele) energie, en productiviteit per vierkante meter. Bedrijfsmodellen moeten dus anders worden ingericht op de **lange termijn (5-10 jaar)**. Een belangrijke factor hierbij is dat de meerderheid van de logistieke bedrijven **familiebedrijven** zijn en er binnen die termijn dus veel overdrachten naar volgende generaties zullen plaatsvinden.

Doel

Dit project heeft ten eerste tot doel om **processen in deze driedimensionele productiviteitsmaten te analyseren en te vertalen naar andere businessmodellen**. Hiermee bereiden we gezamenlijk de logistieke bedrijven in de regio voor op maatschappelijke transities, en om business modellen te ontwikkelen die passen bij het logistieke bedrijf van de toekomst – binnen en buiten de regio.

Daarnaast draagt dit project bij aan de ambitie van de regio om **excellente condities te bieden** voor logistieke bedrijven, en zo bedrijven te helpen bij het realiseren van duurzame logistieke topprestaties. Als samenwerkende organisaties in de regio willen we **voorop lopen in deze transities**, en hiermee vroegtijdig laten zien hoe duurzame logistiek er in 2030 uit gaat zien: met een fors hogere arbeidsproductiviteit dan nu, en met fors minder ruimtelijke en ecologische impact. Het is dan ook de ambitie om met onze inspanningen oplossingen te ontwikkelen die nationaal schaalbaar zijn.

Indirect draagt dit project ook bij aan de doelen van het project 'Smart Port Waalwijk', daar waar dit project zich richt op bedrijven die hier gevestigd zijn (o.a. syncreon en Kivits Drunen. Waar Smart Port Waalwijk zich richt op de invulling van de (fysieke duurzame) omgeving van de Waalwijkse haven, start dit fieldlab juist bij de bedrijven die zich in dat gebied vestigen. De twee projecten zijn complementair aan elkaar.

Maatschappelijke impact van het project

De logistieke sector in Midden-Brabant is een belangrijke sector als het gaat om **werkgelegenheid, milieu-impact en de manier waarop we met onze grond omgaan**. Dit project moet bijdragen aan een toekomstbestendige logistieke sector, via de transitie van een focus op groei naar een focus op een sector die optimaal aansluit bij het talent in de regio, duurzaam is, en een constructief onderdeel is van onze gebouwde omgeving.

	<p>Activiteiten</p> <p>Deze doelen willen we bewerkstelligen door middel van het organiseren van co-creatie in verschillende vormen:</p> <p> Zo brengen we CEO's/DGA's van de industry-leading innovators uit de regio elke 6 maanden bijeen om op ontwikkelingen en strategieën voor de lange termijn te reflecteren en zo los te komen van mitigatie op de korte termijn.</p> <p> - Daarnaast ontwikkelen we een netwerk van de nieuwe generatie binnen deze bedrijven, met het oog op bedrijfsovernames in familiebedrijven, waar observaties, ingrepen en ontwikkelingen worden behandeld. Het analyseren van de inzichten die hieruit ontstaan vormt de basis voor ons wetenschappelijk onderzoek.</p> <p>Deze kennis zullen we gebruiken om het logistieke ecosysteem in Midden-Brabant uit te bouwen en te ontwikkelen, onder meer door het mobiliseren en activeren van bedrijven, overheden en kennisinstellingen. Ook het aansluiten van regionale onderwijsinstellingen op de drie hier behandelde transitie in de logistieke sector is een belangrijke activiteit. Zo kunnen het regionale multi helix netwerk Midpoint Brabant Smart Logistics en het logistieke mbo (ROC Tilburg) een rol spelen in het valoriseren van de onderzoeksresultaten in het brede bedrijfsleven. Bijvoorbeeld door de impact van de transitie voor het praktisch opgeleid personeel (niveau mob 1 t/m 4) te bepalen en daarmee scholing voor dit personeel te verrijken. Hierdoor kunnen de transitie geïmplementeerd worden op alle niveaus binnen het logistieke ecosysteem.</p> <p>Het onderzoek is gerelateerd aan het beleid en programma's van het Rijk en verschillende ministeries:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het Klimaatakkoord; • topsector logistiek (Human Capital, Duurzaamheid), Ministeries I&W en EZK • Green deals, o.a. Zero Emissie Stadslogistiek.
<p>Samenwerking</p>	<p>Beoogde deelnemers</p> <p>Tilburg University – Wetenschappelijk onderzoek gericht op meetmethoden en aansluiting op nieuwe businessmodellen, gekoppeld aan macro-economische analyses (arbeidsmarkt, energie, ruimte; vertaald naar individueel bedrijf). De supply chain management group is gespecialiseerd in strategisch management en datagedreven onderzoek, met een focus op snelle digitalisering en positieve maatschappelijke impact. Dit project zal onderdeel zijn van de universiteitsbrede Academische Werkplaats Brede Welvaart, waarbinnen in co-creatie gewerkt wordt aan grote maatschappelijke vraagstukken.</p> <p>Logistieke bedrijven in de regio – diverse industry-leading innovators uit de regio, veelal familiebedrijven, hebben zich reeds geëngageerd aan dit project, zoals o.a. BTT Multimodal Group, Claassen Logistics, syncreon en Kivits Drunen. De ambitie om 10 logistieke spelers, waarvan 5 uit de regio Midden-Brabant en 5 uit Noord-Brabant, te betrekken lijkt haalbaar.</p> <p>Het regionale eco-systeem, vertegenwoordigd door Midpoint Brabant Smart Logistics (MBSL) en ROC Tilburg, vormt de schakel tussen ondernemers, overheden en onderwijs. De multihelix samenwerking en inzet is gericht op het creëren van een</p>

	optimaal werk- en vestigingsklimaat voor logistieke bedrijven. De valorisatie van de onderzoeksresultaten wordt via het MBSL multi helix netwerk gefaciliteerd.	
Kosten en financiering	Totale projectkosten	
	0,40 fte hoogleraar	€500K
	0,05 fte hoogleraar	€62K
	2,0 fte promovendi	€1.080K
	0,4 fte projectmanagement	€200K
	4 evenementen per jaar	€20K
	Midpoint Brabant (MBSL)	€250K
	1,0 fte docent RC ROC Tilburg	€400K
	Totale kosten	€2.512K
	<p>Financiering Cofinanciering vanuit deelnemende bedrijven à €10K per bedrijf per jaar 10 x €50K Cofinanciering Tilburg University €500K Cofinanciering ROC Tilburg €400K Cofinanciering Midpoint Brabant €100K Bijdrage Rijk €1.012K</p>	